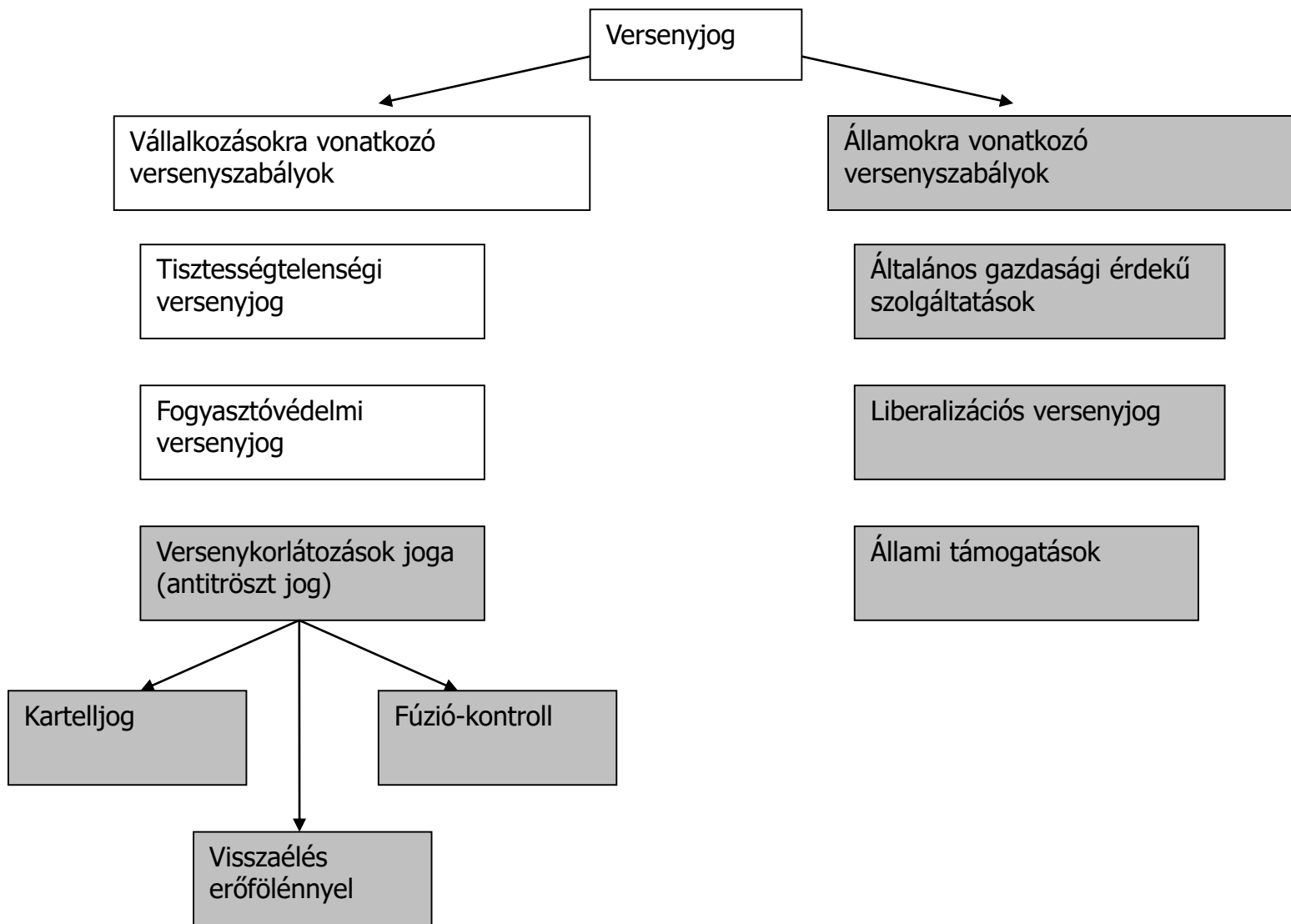

Versenyjog (1)

Nagy Csongor István

Versenyjog részei

A) Vállalkozásokra vonatkozó szabályok:

- (1) tisztességtelenségi versenyjog,
- (2) fogyasztóvédelmi versenyjog,
- (3) versenykorlátozások joga (antitröszt jog)

B) Államokra vonatkozó szabályok:

- (1) állami támogatások,
- (2) közüzemek, általános gazdasági érdekű szolgáltatások.

Már az ókori görögök is...

- A versenyjog története szinte kizárólag a **19. században** kezdődött: Kanadai versenytörvény (1889), amerikai antitröszt jogalkotás (Sherman Act/1890, Clayton Act/1914 stb.)
- Tisztességtelenségi versenyjog már a francia forradalom óta van Európában, de a versenykorlátozások joga csak az első világháború után alakult ki. Ez a fejlődés a második világháború után újabb lendületet vett.
- A verseny elméletének mindazonáltal már hosszabb története van: Adam Smith (láthatatlan kéz), neoklasszikus árelmélet, Harvard-i iskola (strukturálisizmus), Chicago-i iskola, játékelmélet stb.

Versenykorlátozások jogának célja

- A versenyjog/versenypolitika **elsődleges célja**: a gazdasági verseny érdekében való beavatkozás a piaci folyamatokba azáltal, hogy a **piaci hatalmat mint az egyik piaci kudarcot kezeli**.
- Emellett azonban a versenyjog/versenypolitika számos más célt is követ (iparpolitika, piaci integráció stb.). Ennek megfelelően beszélhetünk gazdasági és nem gazdasági célokról.

Miért kell komolyan venni a versenykorlátozások jogát?

A jogsértés következményei

Miért kell komolyan venni a versenyjogot?

- A versenyjogi gyakorlat fontossága nő – a versenyjogi kikényszerítés egyre erősödik \Rightarrow egyre aktívabb hatóságok
- **Eszközök:**
 1. Versenyfelügyeleti (közigazgatási) bírságok
 2. Kriminlizáció
 3. Kizárás közbeszerzési eljárásokból
 4. Kártérítési igények – magánjogi jogérvényesítés („kard” és „pajzs”)
 5. Engedékenységi politika
 6. Feljelentői díj

Miért kell komolyan venni a versenyjogot? - Bírságok

Általános szabály:

- a bírság az előző üzleti év nettó árbevételének 10 %-ig terjedhet!

Európai Unió:

- Microsoft ügy (2004) 497 millió euró
(+899 millió euró végrehajtási bírság!)
- Lifkartell (2007): 478 millió euró
- Intel (2009) 1.060 millió euró

Magyarország:

- Bankkartell/végtörlesztés (2013): 9,5 milliárd összbírság (új eljárás)
- Autópálya-kartell (2004): 7 milliárd forint összbírság
- MÁV (2006): 1 milliárd forint bírság (bírság: 700 millió)
- Biztosító-ügy (2006): 6,8 milliárd forint összbírság
- Nógrád megyei út/híd-kartell (2009) 2,9 milliárd
- MIF-ügy (2009): 1,9 milliárd

Miért kell komolyan venni a versenyjogot? – Kriminalizáció

- A Büntető Törvénykönyv
 - **közbeszerzési/koncessziós eljárásban**
 - árak (díjak), egyéb szerződési feltételek rögzítésére vagy a piac felosztására irányuló
 - megállapodás / más összehangolt magatartás

⇒ **öt** évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő **bűntett**
- **Együttműködés a hatóságokkal:** büntethetőséget kizáró ok.

Miért kell komolyan venni a versenyjogot?

Engedékenységi politika

- Már a kollégákban sem lehet bízni!
- Az **engedékenységi politika**
 - teljes **bírságelengedés**:
 - adatszolgáltatás, amely lehetővé teszi eljárás megindítását vagy
 - adatszolgáltatás, amely lehetővé teszi a jogsértés megállapítását
 - **bírságcsökkentés**:
 - többletértékű bizonyítékok szolgáltatása
 - a jogsértés elismerése

Feljelentői díj

- A feljelentői díjra az a természetes személy **jogosult**, aki nélkülözhetetlennek minősülő írásos bizonyítékot szolgáltat kartelljogsértés megállapításához: vagy a GVH rendelkezésére bocsátja vagy annak megszerzéséhez helyszíni vizsgál keretében segítséget nyújt.
- A feljelentői díj **mértéke**: a bírság 1 %-a, de legfeljebb 50 millió Ft.
- A törvény biztosítja a **feljelentő védelmét** is: személyazonosság feltárása nélkül lehet tudakozódni a GVH-nál, a feljelentő kérheti személyazonosító adatainak zárt kezelését.

Rendkívül széleskörű vizsgálati jogosítványok

- Vizsgálók helyiségekbe **beléphetnek**, adathordozókat **átvizsgálhatnak**, dokumentumokról **másolatot** készíthetnek (tükörmásolat), azokat **lefoglalhatják**.
- A vizsgálati jogkörnek **alig vannak korlátai**:
 - Bírósági engedély szükséges a hajnali rajtütéshez, a vizsgálat az engedélyező végzés keretei között folytatható .
 - Üzleti titokra/személyes adatokra nem lehet hivatkozni!
 - Önvádra nem lehet kötelezni, azonban minden adatot közölni kell.
 - Ügyvéd-ügyfél kommunikáció („legal privilege”): azonnal kell lépni!

Miért kell komolyan venni a versenyjogot? Kártérítési perek

- Az ún. „magánjogi kikényszerítés” - „private enforcement”
 - az USA-ban mindennapos
 - EU: egyre több ügy indul Európában
 - Magyar szabályok: 10%-os törvényi árnövekedés vélelem

Néhány alapfogalom

Vállalkozás, érintett piac

Versenyjog hatálya: vállalkozások

- Vállalkozás fogalma: **gazdasági egység** – nem azonos a gazdasági társaság/cég fogalmával!
- Vállalkozás: **aki gazdasági tevékenységet folytat.**
- **Vállalkozás lehet:** önkormányzat, állami foglalkoztatási szolgálat, kikötői hatóság stb.

Releváns piac meghatározása

- Versenyjog mindegyik szegmensében alapvető fogalom.
- **Viszonyítási alap:** pl. piaci részesedés meghatározása.
- **Koordinátái:** (1) releváns árupiac, (2) releváns területi piac, (3) releváns időbeli piac.
- **Releváns árupiac:** keresleti/kínálati helyettesíthetőség.
- **Releváns földrajzi piac:** a verseny feltételei megfelelően homogének, tekintetbe véve a fogyasztói preferenciákat, a nyelv szerepét a fogyasztói döntésekben, a szállítási költségeket, a szabályozási környezetet stb.

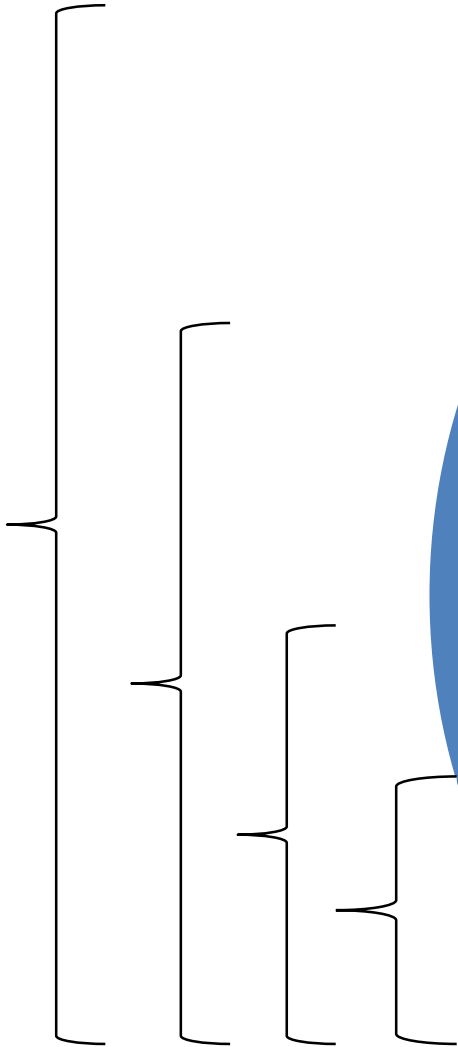
Üdítők és
sör

Üdítők

Szénsavas
üdítők

Kóla ízű
szénsavas
üdítők

Coca
Cola

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!